

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Afbetalingskøb har igennem mange år været undergivet en særlig civilretlig regulering. Som et tidligt resultat af det nordiske lovsamarbejde blev der således allerede i 1917 gennemført en lov om køb på afbetaling, der især havde karakter af en social beskyttelseslov. Loven tilsigtede navnlig at beskytte køberen i tilfælde, hvor han ikke kunne overholde sine betalingsforpligtelser. Den indeholdt derfor en række regler om opgørelse af sælgerens tilgodehavende og om den processuelle fremgangsmåde, der skulle følges, hvis sælgeren ville tage det solgte tilbage. Den gældende afbetalingslov fra 1954 bygger på 1917-lovens hovedprincipper og regulerer kun den vigtigste form for kreditkøb, nemlig afbetalingskøb med ejendomsforbehold.

Selv om afbetalingshandelen stadig væk er dominerende inden for kreditkøbsområdet, vinder andre kreditkøbsformer, f. eks. kontokøb, frem. Der har endvidere været en klar tendens til, at købene i større grad finansieres gennem købernes optagelse af lån i pengeinstitutter. Navnlig bankerne spiller også en betydelig rolle ved finansieringen af afbetalingskontrakter, idet en meget stor del af afbetalingskontrakterne, især vedrørende biler, diskonteres i banker og bankejede finansieringsselskaber.

Kreditkøb dækker en ikke uvæsentlig del af det samlede private forbrug. Det er formentlig især unge familier, der køber på kredit, ligesom muligheden for at købe på kredit spiller en særlig rolle for grupper med lave indkomster.

På denne baggrund er der behov for en civilretlig regulering af hele kreditkøbsområdet og ikke alene af køb på afbetaling med ejendomsforbehold. Lovforslaget omfatter derfor hele kreditkøbsområdet og tilsigter navnlig en styrkelse af købernes retsstilling. Et hovedformål er at sikre forbrugerne en øget og tidssvarende retsbeskyttelse, men en række bestemmelser i forslaget indeholder også en betydelig beskyttelse for erhvervsdrivende købere.

Inden for forbrugerområdet skal denne reform ses som et væsentligt led i den beskyttelse af forbrugerne, der i de senere år er gennemført med udgangspunkt i Forbrugerkommissionens henstillinger i kommissionens 3. betænkning (nr. 738/1975). Som eksempler kan nævnes lov nr. 139 af 29. marts 1978 om visse forbrugeraftaler (dørsalgsloven) og lov nr. 147 af 4. april 1979 om ændring af købeloven (forbrugerkøb).

2. Efter gældende ret er som nævnt kun den vigtigste form for kreditkøb, afbetalingskøb med ejendomsforbehold, undergivet en speciel lovregulering gennem lov nr. 224 af 11. juni 1954 om køb på afbetaling. Afbetalingsloven omfatter alle afbetalingskøb med ejendomsforbehold og indeholder fælles en række forholdsvis indgående regler, navnlig om retsstillingen ved køberens misligholdelse af sine betalingsforpligtelser.

Loven er siden 1954 kun undergået enkelte mindre ændringer, især vedrørende kravet til mindstebetaling, jfr. lov nr. 295 af 30. september 1954, anordning nr. 46 af 20. februar 1959, lov nr. 105 af 31. marts 1965, lov nr. 181 af 25. maj 1966, lov nr. 206 af 21. maj 1969 og lov nr. 250 af 12. juni 1975.

3. Justitsministeriet nedsatte i 1973 et kreditkøbsudvalg i tilslutning til tilsvarende udvalg nedsat i de øvrige nordiske lande. Udvalget afgav i 1978 betænkning om køb på kredit (nr. 839/1978), som indeholder et lovudkast med bemærkninger. I overensstemmelse med sit kommissorium har udvalget alene foreslået en regulering af retstilstanden vedrørende *køb* på kredit. Ydelse af kredit, der ikke sker i tilslutning til et køb, f. eks. et fritstående lån fra et pengeinstitut til en køber, er derfor ikke omfattet af lovforslaget.

Betænkningens udkast til lov om køb på kredit er generelt i den forstand, at det omfatter alle former for kreditkøb og ikke blot de mest almindelige kreditkøbsformer som køb på afbetaling med ejendomsforbehold og kontokøb.

Som begrundelse herfor anføres i betænkningen s. 55, at der skønnes at være behov for en lovregulering også af andre former for kreditkøb end af-